

Ieder kwartaal peilen VKW Limburg en UNIZO Limburg naar het aanvoelen van de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders over de economische gang van zaken in de bedrijven. De resultaten van deze bevraging worden verwerkt tot één globaal cijfer: de Polsslag Ondernemend Limburg (POL).

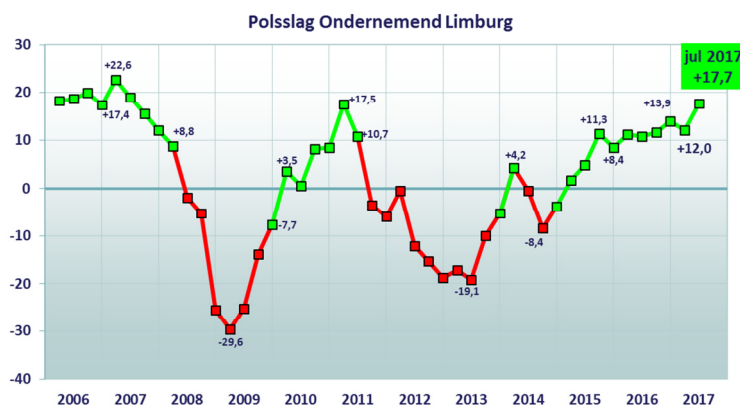
PERSBERICHT

Hasselt, maandag 3 juli 2017

POL juli 2017: +17,7

Limburgse ondernemers gaan met vertrouwen de zomer in

- ✓ Productiesector, groothandel en diensten sterkhouders van dienst
- ✓ Detailhandel zet stap terug
- ✓ Optimisme neemt toe met bedrijfsgrootte
- ✓ Kleinste bedrijven (< 5 werknemers) blijven ter plaatse trappelen



De Polsslag Ondernemend Limburg (POL) van UNIZO Limburg en VKW Limburg, de vertrouwensindicator van de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders, zet in juli 2017 een duidelijk positieve score van +17,7 neer. De lichte terugval van april naar +12,0 wordt hiermee ruimschoots goedge maakt. Deze +17,7 is de hoogste score sinds 2007. De evaluatie van het voorbije tweede kwartaal (+17,5) en de prognose voor het komende kwartaal (+17,9) liggen op hetzelfde hoge niveau. De Limburgse ondernemers gaan met vertrouwen de zomer in.

De productiesector, de groothandel en ook de dienstensector zijn de sterkhouders van de Limburgse economie. De bouwsector handhaaft een positief cijfer, maar de detailhandel zet een stap terug met een negatief POL-cijfer.

Qua grootte blijven de grootste bedrijven met meer dan 250 werknemers opnieuw op eenzame hoogte opereren. In alle andere groottecategorieën zijn de POL-cijfers positief en stijgend, met een toenemend ondernemersvertrouwen volgens grootte. Enkel de kleinste bedrijven met minder dan 5 werknemers blijven ter plaatse trappelen.

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: *“Deze Polsslag Ondernemend Limburg toont dat onze Limburgse bedrijven, meer nog dan elders, met vertrouwen de zomer induiken. Al meer dan 8 kwartalen laten ze puike resultaten optekenen. Gedreven, ambitieus en moedig hebben zij de na de sluiting van Ford gegeven stimuli vanuit de overheid, omgezet in harde economische resultaten én jobs. Uiteraard zit de gunstige wind van de conjunctuur mee, maar toch: op nauwelijks twee jaar tijd werd de kloof inzake werkloosheidsgraad met de rest van Vlaanderen gedicht. ‘Grootste onderscheiding’ mag je dan zeggen. Zeker als je weet dat er ook serieuze handicaps in het slop blijven zitten. Voor mobiliteit heeft onze Vlaamse Regering een tweede (derde, vierde, ...?) zit. Het verschil in loonkosten blijft ondanks alle inspanningen precair. En willen we de komende jaren ook internationaal hoge ogen blijven gooien is een hervorming en verlaging van de vennootschapsbelasting, voor kleine lokale én grote internationale bedrijven, méér dan dringend.”*

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: *“De Limburgse economie doet het goed, zoals blijkt uit het positieve en stijgende ondernemersvertrouwen. Al moeten we vooral erkennen dat de goede economische prestaties net te danken zijn aan het vertrouwen van onze ondernemers. Want zonder ondernemers en ondernemingen geen welvaart, werkgelegenheid en innovatie. Het is dan ook belangrijk om dat ondernemersvertrouwen niet alleen toe te juichen, maar ook om het ondernemen te belonen en vertrouwen te geven vanuit de overheid. En ook om ondernemers te ondersteunen in hun groeiprocessen. Elk bedrijf heeft het potentieel om een groeibedrijf te worden. Het is dan ook jammer om vast te stellen dat de goede POL-cijfers zich niet vertalen in een stijgend ondernemersvertrouwen bij de kleinste ondernemingen met minder dan 5 werknemers. Elke grote onderneming is ooit klein gestart, dus mogen we in de euforie van het globale positivisme zeker niet blind zijn voor de signalen van de kleinere ondernemingen op zoek naar voorlichting en steun.”*

De POL stijgt naar +17,7

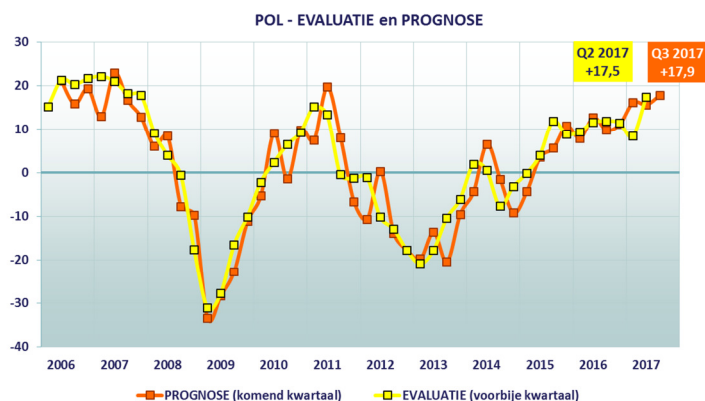
Na de lichte daling naar **+12,0 in april 2017**, zet de POL opnieuw een duidelijk positief cijfer neer. Met **+17,7** stijgt de POL boven de laatste ‘topscore’ van **+17,5 in april 2011** uit, en is daarmee de **beste score voor het Limburgs ondernemersvertrouwen sinds begin 2007**.

De Limburgse economie zit nu **al 8 kwartalen op een positief niveau zonder grote schommelingen**.

Sterke evaluatie 2e kwartaal 2017

Het voorbije tweede kwartaal van 2017 krijgt **met +17,5 een sterke evaluatie, nog beter dan 3 maanden geleden verwacht werd (+15,7)**. De mindere evaluatie van het eerste kwartaal (**+8,4**) wordt hiermee weggeveegd.

Met uitzondering van de winstmarge (**-5,0**, maar wel komend van **-14,1**), staan **alle POL-indicatoren garant voor positieve cijfers** in het tweede kwartaal. De **omzet noteert met +27,3 de hoogste score**, komend van **+16,4** in het eerste kwartaal. De indicator voor de **investeringen stijgt van +21,0 door naar +22,9**. Ook de **export (+21,2**, komend van **+6,9** in het eerste kwartaal) en de **tewerkstellingsgroei (+21,0**, komend van **+11,6**) dragen een belangrijk steentje bij tot het ondernemersoptimisme.



... en aanhoudend optimisme voor het derde kwartaal

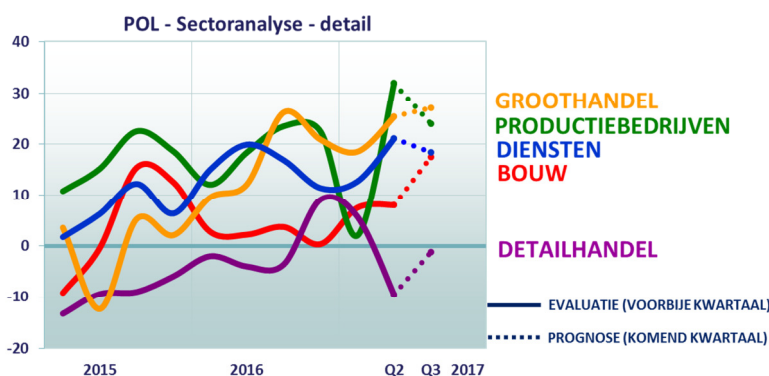
De **vooruitzichten voor het komende kwartaal** liggen met +17,9 in de lijn van de evaluatie van het tweede kwartaal. Ten opzichte van 3 maanden geleden (+15,7) zijn de verwachtingen bovendien ook nog wat gestegen. Het geeft aan dat de **Limburgse ondernemers** globaal gezien **blijven geloven in de verdere aantrekkings van de Limburgse economie**.

Wat de POL-indicatoren betreft, zien we dat de **verwachtingen voor de omzet (naar +31,6) en export (+22,1) verder stijgen**, terwijl de **verwachte tewerkstellingsgroei (+19,5) en investeringen (+17,4) licht getemperd worden**, evenwel op hoog niveau. De winstmarge is met een prognose -0,9 hekkensluis.

SECTORANALYSE

Productie, groothandel en diensten sterkhouders; detailhandel kent sterke terugval

In vergelijking met 3 maanden geleden, zetten 4 van de 5 POL-sectoren een betere score neer. De productiesector, de groothandel en ook de dienstensector zijn de sterkhouders van dienst, met een sterke stijging ten opzichte van april. De bouwsector handhaaft het positivisme van 3 maanden geleden, met een kleine stijging. Enkel de detailhandel zorgt voor de valse noot in het Limburgs ondernemersvertrouwen, met (opnieuw) een sterke terugval naar een negatief cijfer na 2 positieve kwartalen op rij.



- De **bouwsector** handhaaft met +12,7 het positieve sentiment van +10,5 in april, een welkom cijfer voor een sector die heel 2016 flirtte met de nullijn. Het voorbij kwartaal kende met +8,0 een vergelijkbare

evaluatie als het eerste kwartaal van 2017 (+7,5), maar het is vooral de verwachting voor het derde kwartaal (+17,4) die zorgt voor de bestendiging van het optimisme.

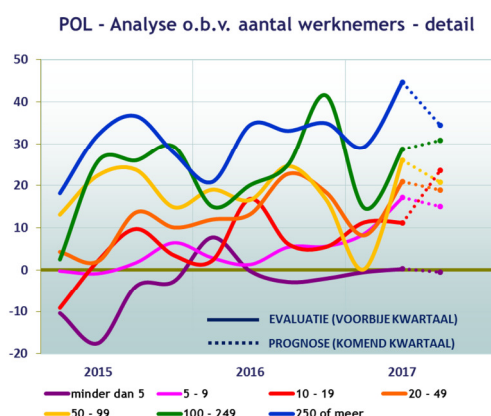
Wat het tweede kwartaal betreft, zien we de beste evaluaties voor de omzet (+18,4), investeringen (+15,5) en de tewerkstellingsgroei (+13,4). Ook de winstmarge verbetert, van -18,1 naar -7,2. Voor het derde kwartaal is de stijging van het POL-cijfer te danken aan de gunstige prognoses voor de omzet (+34,0), de tewerkstelling (+23,7) en de investeringen (+16,5). De verwachting voor winstmarge gaat naar +8,2.

- De sterke stijging van de POL in juli is in grote mate toe te schrijven aan de **remonte in de productiesector**. Na een opmerkelijke terugval naar +10,4 in april, staat de sector weer **op kop in juli met een algemeen POL-cijfer van +28,0**. De **evaluatie van het voorbije kwartaal met +32,0 lijkt in niks op de evaluatie van het eerste kwartaal van 2017, met toen +2,1**. De verwachtingen voor het tweede kwartaal waren hooggespannen, en worden helemaal ingelost. Het voorbije kwartaal klokte voor de indicatoren af op +48,1 (omzet), +43,3 (tewerkstelling), +31,1 (export) en +30,8 (investeringen). **Voor het derde kwartaal is er een getemperde globale prognose van +23,9**. De omzetverwachting blijft met +42,3 op hoog niveau. Qua export (+29,2), investeringen (+26,9) en tewerkstelling (+24,0) liggen de verwachtingen in de zomer wat lager, maar blijven ze wel afgetekend hoog.
- Na de productiesector zet de **groothandel** de beste globale prestaties neer, met een **stijging van +19,8 in april naar +26,2 in juli**. Het voorbije kwartaal wordt gequoteerd met +25,4, dankzij de sterke cijfers op het vlak van omzet (+46,9), tewerkstelling (+34,4) en investeringen (+34,4). Op het vlak van export bedraagt de score +17,4. Met een **globaal vooruitzicht van +27,1 voor het derde kwartaal liggen de verwachtingen voor de groothandel zelfs hoger dan voor de productie**. Omzet (+43,8), tewerkstelling (+29,0) en investeringen (+25,8) noteren iets lager dan het tweede kwartaal, terwijl de exportverwachting stijgt naar +27,3.
- Ook in de **dienstensector versterkt het ondernemersvertrouwen**, met een stijging van +14,1 in april naar +19,7 nu. **Voor het tweede kwartaal (+21,1) draagt hiertoe bij, met een betere evaluatie dan het eerste kwartaal van 2017 (+12,7)**. Omzet (+34,7), investeringen (+28,8) export (+22,0) en tewerkstelling (+17,8) kennen mooie scores. Voor het derde kwartaal blijven de verwachtingen met +18,4 op hoog niveau, met iets hogere verwachtingen voor de omzet (+37,0) en tewerkstelling (+19,9) en iets lagere cijfers voor investeringen (+17,8) en de export (+17,5).
- De **detailhandel** tenslotte kent opnieuw een terugval naar -5,4, na twee positieve kwartalen (+10,9 in januari, +9,2 in april). Vooral in het tweede kwartaal waren er serieuze klappen, naar -9,5 komend van +5,7 in het eerste kwartaal. De investeringen (+7,1) en de tewerkstellingsevolutie (+2,4) blijven nog positief, maar export (-20,0) en omzet (-8,2) gaan in het rood. De detailhandel is ook de enige sector die melding maakt van een afgenomen marktvraag (-17,9). De evaluatie van de winstmarge is met -28,9 sterk negatief, maar dat was deze indicator ook in het eerste kwartaal (-23,5). Met uitzondering van diezelfde winstmarge (-14,5) en de export (0,0), kennen alle POL-indicatoren een licht positieve verwachting voor het derde kwartaal (omzet +1,2, investeringen +2,4 en tewerkstelling +4,8), wat resulteert in een globale verwachting van -1,2.

ANALYSE op basis van de BEDRIJFSGROOTTE

Kijken we naar de grootte van de bedrijven, dan zien we dat het ondernemersvertrouwen toeneemt met de grootte. De grootste bedrijven, deze met meer dan 250 werknemers, blijven opnieuw op eenzame hoogte opereren en noteren met +44,7 de beste evaluatie van alle groottecategorieën ooit. Voor de middelgrote en grote bedrijven van 20 tot 250 werknemers zien we voor elke groottecategorie een stevige groei ten opzichte van april.

Bij de kleinere bedrijven met minder dan 20 werknemers is de groottecategorie met minder dan 5 werknemers de enige die ter plaatse blijft trappelen, met nipt negatief cijfer van -0,1. De overige categorieën tussen 5 en 20 werknemers volgen het patroon van stijgende en positieve globale POL-cijfers in vergelijking met april.



- De kleinere bedrijven met minder dan 20 werknemers worden meestal samen genomen in de verwerking, omdat ze een gelijkaardig profiel vertonen. Nu is er echter een tweedeling merkbaar tussen de kleinste bedrijven (< 5 werknemers) en de bedrijven tussen de 5 en 20 werknemers. **Bij de kleinste bedrijven zien we een daling van +4,3 in april naar een licht negatief cijfer van -0,1 in juli.** Dit is de enige groottecategorie die erop achteruit gaat ten opzichte van de vorige peiling, en gedurende 2 kwartalen ter plaatse blijft trappelen.

Vanaf de bedrijven met 5 werknemers of meer is er het patroon van positieve en stijgende POL-cijfers, al liggen de groeicijfers hier lager dan bij de middelgrote en grote bedrijven. Bij de bedrijven tussen 5 en 9 medewerkers gaat de globale evaluatie van +13,1 naar +16,1, en bij de bedrijven tussen 10 en 19 werknemers is er een stijging van +13,5 naar +17,4.

Wat alle kleine bedrijven onder de 20 werknemers wel met elkaar gemeen hebben, is de negatieve winstmarge, zowel in de evaluaties als in de prognoses.

- Voor de middelgrote en grote bedrijven van 20 tot 250 werknemers zien we voor elke groottecategorie een stevige groei ten opzichte van april. De bedrijven tussen de 20 en 49 werknemers gaan van +7,2 naar +19,9, de bedrijven tussen de 50 en 99 werknemers van +6,1 naar +23,4 en de grotere bedrijven tussen 100 en 249 werknemers gaan van +18,6 naar +29,8. De scores voor de POL-indicatoren binnen deze 3 groottecategorieën zijn uiteenlopend, maar zijn wel over de hele lijn positief, met uitzondering van de winstmarge in een aantal gevallen.
- De grootste bedrijven, deze met meer dan 250 werknemers, blijven opnieuw op eenzame hoogte noteren (+39,6). **De evaluatie van het tweede kwartaal was met +44,7 zelfs de hoogste ooit van alle groottecategorieën. Voor het volgende kwartaal bedraagt de prognose +34,5, een daling maar**

niettemin nog altijd de hoogste van alle categorieën. Zowel in het voorbije als in het komende kwartaal zijn alle indicatoren uitgesproken positief, met scores tot over de +50. Ook de winstmarge is positief in beide kwartalen, met voor het tweede kwartaal zelfs een score van +27,5.